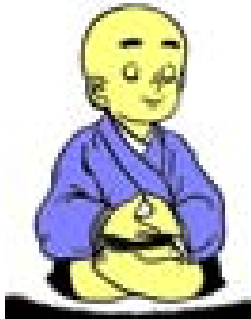

แบบฝึกกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระ พุทธศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนาที่ตนนับถือ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชุดที่ 1 เรื่อง วันมาฆบูชา จะบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ครูผู้สอนควรปฏิบัติดังนี้

1. ครูศึกษาสาระที่จะสอน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สรุปลักษณะสำคัญ และกิจกรรมในแต่ละแบบฝึกโดยละเอียด
2. ชี้แจงให้นักเรียนทราบบทบาทของตนเอง
3. ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้
 - 4.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
 - 4.2 ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 4.3 ขั้นสรุปบทเรียน
5. ขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูควรกำกับดูแลการทำงานของนักเรียนอย่างใกล้ชิด หากนักเรียนคนใดไม่เข้าใจ ครูควรแนะนำ ชี้แจงให้เข้าใจ เน้นความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และนักเรียนไม่ควรพูดคุยกะลือซุบซิบจะเป็นการรบกวนคนอื่น ๆ
6. เมื่อนักเรียนทำแบบฝึกเสร็จ ควรสรุปบทเรียนโดยเป็นกิจกรรมการมีส่วนร่วมระหว่างครูและนักเรียนทุกคน
7. หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
8. ครูตรวจแบบฝึกและแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน แจ้งคะแนนให้นักเรียนทุกคนทราบ และบันทึกคะแนนของนักเรียนแต่ละคนไว้ในแบบบันทึกเพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าทางการเรียน

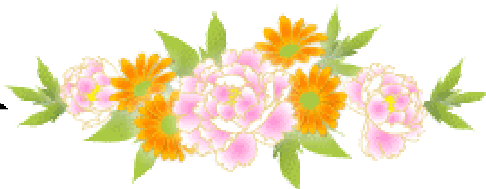

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

แบบฝึกชุดที่ 1

เรื่อง วันมาฆบูชา

1. เวลาที่ใช้ในการศึกษาแบบฝึกชุดที่ 1 เรื่องวันมาฆบูชา ใช้เวลา 1 ชั่วโมง
2. ก่อนปฏิบัติกิจกรรมตามแบบฝึกนักเรียนทุกคนต้องทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. นักเรียนต้องตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมอย่างจริงจัง ไม่ชวนเพื่อนคุย หรือเล่นกันจนทำให้การเรียนล่าช้าเกินเวลาที่กำหนด ถ้ามีปัญหาควรซักถามครูและต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกคน
4. นักเรียนต้องทำกิจกรรมในแบบฝึกให้เสร็จเรียบร้อยภายในเวลาที่กำหนด
5. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จ นักเรียนต้องส่งครูเพื่อตรวจให้คะแนนรายบุคคล แล้วเก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงานของตนเองให้เรียบร้อย
6. หลังจากสรุปบทเรียนเสร็จแล้ว นักเรียนต้องทำแบบทดสอบหลังเรียน
7. นักเรียนทุกคนต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง โดยไม่ดูเฉยก่อนทำแบบฝึก

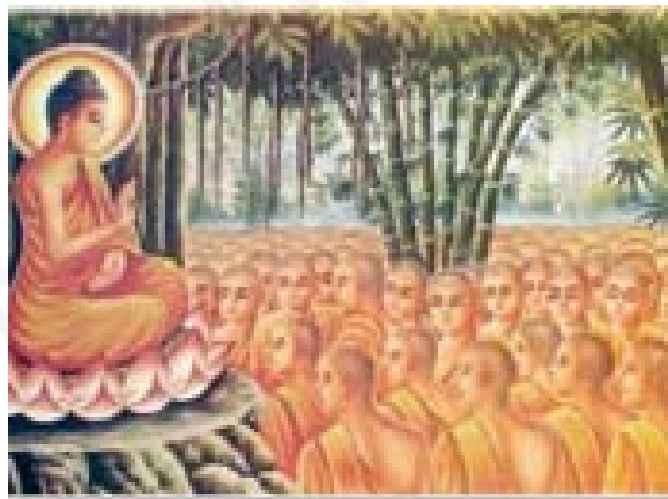

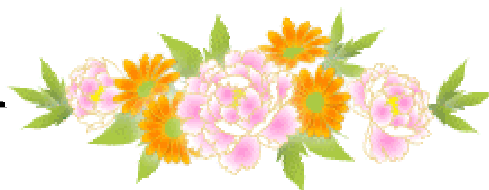
แบบฝึกชุดที่ 1 เรื่อง วันมาฆบูชา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของวันมาฆบูชาได้
2. อธิบายความสำคัญของวันมาฆบูชาได้

ที่มา http://www.watthaidhammaram.be/Waterloo/thArticle/Entries/2012/2/22_makhbucha_files/shapeimage_1.png

แบบทดสอบก่อนเรียนชุดที่ 1

เรื่อง วันมาฆบูชา

จำนวนข้อสอบ 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน เวลา 10 นาที

➤ คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✕ ลงบนอักษร ก. ข. หรือ ค หน้าข้อความที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ลงในกระดาษคำตอบ

- ข้อใดคือความสำคัญของ “วันมาฆบูชา”
 - เป็นวันประสูติของพระพุทธเจ้า
 - เป็นวันปรินิพพานของพระพุทธเจ้า
 - เกิดเหตุการณ์จาตุรงคสันนิบาต
- “วันมาฆบูชา” เรียกอีกอย่างหนึ่งตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าวันอะไร
 - วันพระพุทธเจ้า
 - วันพระธรรม
 - วันพระสงฆ์
- “วันมาฆบูชา” ตรงกับวันใด
 - ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
 - ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
 - ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8
- เหตุการณ์ใดไม่สัมพันธ์กับ “วันมาฆบูชา”
 - แสดงโอวาทปาฏิโมกข์
 - ตรัสรู้หรือริยสัจ 4
 - วันเพ็ญเดือน 3

5. “วันมาฆบูชา” มีความสำคัญต่อชาวพุทธอย่างไร
 - ก. เป็นวันที่กำเนิดพุทธสาวก
 - ข. เป็นวันที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้
 - ค. เป็นวันที่ระลึกถึงหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา
6. เหตุการณ์ใดไม่ใช่ “จาตุรงคสันนิบาต”
 - ก. พระสงฆ์ที่มาประชุมล้วนแต่เป็นพระอรหันต์
 - ข. เป็นพระสงฆ์ที่อยู่ตามวัด
 - ค. พระสงฆ์เหล่านั้นล้วนแต่เป็นพระสงฆ์ที่พระพุทธเจ้าบวชให้
7. “จาตุรงคสันนิบาต” เกิดขึ้นในวันใด
 - ก. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8
 - ข. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
 - ค. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
8. “พระอรหันต์” หมายความว่าอย่างไร
 - ก. พระสงฆ์ทั่วไป
 - ข. พระสงฆ์ที่พระพุทธเจ้าบวชให้
 - ค. ผู้สำเร็จธรรมพิเศษสูงสุด
9. ในวันมาฆบูชามีพระสงฆ์มาประชุมพร้อมกันจำนวนเท่าไร
 - ก. 1,250 รูป
 - ข. 1,260 รูป
 - ค. 1,270 รูป
10. จากข้อ 9 พระสงฆ์ที่มาประชุมนั้นมีคุณสมบัติพิเศษอย่างไร
 - ก. เป็นพระสงฆ์ที่พระพุทธเจ้าทรงบวชให้
 - ข. เป็นพระสงฆ์ที่บวชใหม่
 - ค. เป็นพระสงฆ์ที่อยู่ตามวัดทั่วไป

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

ชุดที่ 1 เรื่อง วันมาฆบูชา

จำนวนข้อสอบ 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน เวลา 10 นาที

ข้อที่	คำตอบที่ถูกต้อง
1	ค. เกิดเหตุการณ์จาตุรงคสันนิบาต
2	ข. วันพระธรรม
3	ก. ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
4	ข. ตรัสรู้ริยสัจ 4
5	ค. เป็นวันที่ระลึกถึงหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา
6	ข. เป็นพระสงฆ์ที่อยู่ตามวัด
7	ค. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
8	ค. ผู้สำเร็จธรรมพิเศษสูงสุด
9	ก. 1,250 รูป
10	ก. เป็นพระสงฆ์ที่พระพุทธเจ้าทรงบวชให้

เมื่อทำแบบทดสอบก่อนเรียนเสร็จแล้ว
ให้เพื่อน ๆ ศึกษาไปความรู้กันเล่นนะคะ

สัตว์ที่ดีคือสัตว์ที่กินพืช ผักผลไม้

สัตว์ที่ดีคือ สัตว์ที่กินพืช ผักผลไม้...

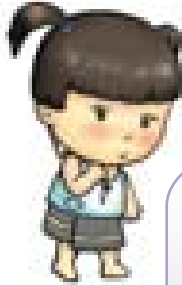
วันนี้เราสองคนจะพาพี่ชายไป
เรียนรู้เกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
และทำความดีและทำความดีให้กับสัตว์

เฮ?... แล้ววันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
คืออะไร? พี่ชาย

เฮ!!... วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ก็คือวันที่มี “วัน” เป็น
ที่สงฆ์และสัตว 3 วันทางพระพุทธศาสนา คือ วันอาสาฬหบูชา
“วันอาสาฬหบูชา” แปลว่า การบูชาพระรัตนตรัยในวันสำคัญ
สัตว 3 วันทางพระพุทธศาสนาซึ่งตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ
เดือน 3 แรม 15 ค่ำ ปีใดวันนั้นตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ
เดือน 3 แรม 15 ค่ำ ปีใดวันนั้นตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ
เดือน 3 แรม 15 ค่ำ ปีใดวันนั้นตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ
เดือน 3 แรม 15 ค่ำ ... คราวนี้

เฮ!!... พี่ชาย

เฮ้! พี่สัญญาและ น้องวันฉัตร
ดูเวลาสำคัญซึ่งในปางคะ...?

วันฉัตรวันฉัตร เป็นวันสำคัญวันหนึ่งใน
พระพุทธศาสนา คือ วันที่มีการประพรม สังฆ
สังฆปาตลีวันฉัตร ในพระพุทธศาสนา ที่เรียกว่า
“จาตุรงคสังฆปาตลี” และในวันซึ่งพระสังฆปาตลี
พุทธเจ้าได้ทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์ แก่พระสงฆ์
สาวกเป็นครั้งแรก ซึ่งในขณะนั้นพระองค์
ทรงประทับนั่งสมาธิ

น้องวันฉัตร “จาตุรงคสังฆปาตลี” แปลว่า
อะไรคะ? หมายความว่าอย่างไร

คำว่า “จาตุรงคสังฆปาตลี” หมายถึงวันที่ 4 คือ “จาตุร”
แปลว่า 4 “องค” แปลว่า ส่วน และ “สังฆปาตลี” แปลว่า
ประพรม นั่นคือ “จาตุรงคสังฆปาตลี” ซึ่งหมายถึง “การ
ประพรมสังฆปาตลี 4” กล่าวคือ เป็นการประพรมน้ำที่
ในวันนั้น คือวันนั้น เป็นวันฉัตรวันฉัตร คือวันสำคัญที่ 15 ค่ำ
กลางเดือนวิสาขะ ซึ่งเรียกว่า วันฉัตรวันฉัตร พระบาท
ประพรมน้ำที่ 4 คือวันฉัตรวันฉัตร พระบาทประพรมน้ำที่ 4
พระบาทประพรมน้ำที่ 4 คือวันฉัตรวันฉัตร พระบาท
ประพรมน้ำที่ 4 คือวันฉัตรวันฉัตร พระบาทประพรมน้ำที่ 4
คือวันฉัตรวันฉัตร พระบาทประพรมน้ำที่ 4 คือวันฉัตรวันฉัตร

เพื่อนๆ ร้องเพลง
พร้อมกันนะครี๊บ...

เพลงวันมาฆบูชา

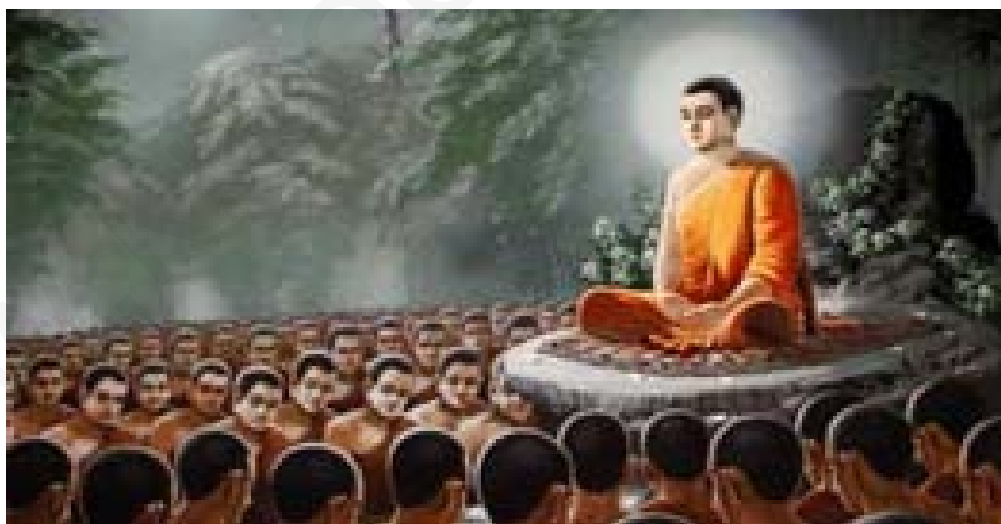

มาฆะ มาฆบูชา รู้กันว่า วันเพ็ญเดือน 3

คนไทยน้ำใจงาม วันเพ็ญเดือน 3 มาทำบุญกัน

จาตุรงคสันนิบาต วันประหลาดน่าอัศจรรย์

พระอรหันต์ มาชุมนุมกัน พ้นสองร้อยห้าสิบองค์

ที่มา <http://www.moomd.com/wp-content/uploads/2012/03/104787.jpg>

ที่มา : http://www.dhammajak.net/board/files/_44_165.jpg

วันมาฆบูชา ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3

ความหมาย "มาฆะ" เป็นชื่อของเดือน 3 มาฆบูชาวันนี้ ย่อมาจากคำว่า "มาฆบูรณมี" แปลว่า การบูชาพระในวันเพ็ญ เดือน 3 วันมาฆบูชาจึงตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 แต่ถ้า ปีใดมีเดือนอธิกมาส คือ มีเดือน 8 สองครั้ง วันมาฆบูชาก็จะเลื่อนไปเป็นวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 4

ความสำคัญ เป็นวันสำคัญวันหนึ่ง ในพระพุทธศาสนา คือ วันที่มีการประชุมสังฆสันนิบาตครั้งใหญ่ ในพระพุทธศาสนา ที่เรียกว่า "จาตุรงคสันนิบาต" และเป็นวันที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์ แก่พระสงฆ์สาวกเป็นครั้งแรก ณ เวฬุวันวิหาร กรุงราชคฤห์ เพื่อให้พระสงฆ์นำไปประพฤติปฏิบัติ เพื่อจะยังพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป

ที่มา : http://www.artsedcenter.com/images/column_1330765439D4-D2.jpg

คำว่า "จาตุรงคสันนิบาต" แยกศัพท์ได้ดังนี้ คือ "จาตุร" แปลว่า 4 "องค์" แปลว่า ส่วน และ "สันนิบาต" แปลว่า ประชุม ฉะนั้น "จาตุรงคสันนิบาต" จึงหมายความว่า "การประชุมด้วยองค์ 4" กล่าวคือ มีเหตุการณ์พิเศษที่เกิดขึ้นพร้อมกันในวันนี้ คือ

1. เป็นวันที่ พระสงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้า จำนวน 1,250 รูป มาประชุมพร้อมกัน ที่เวฬุวันวิหาร ในกรุงราชคฤห์ โดยมีได้้นัดหมาย
2. พระภิกษุสงฆ์เหล่านี้ล้วนเป็น "เอหิภิกขุอุปสัมปทา" คือ เป็นผู้ที่ได้รับการอุปสมบทโดยตรงจากพระพุทธเจ้าทั้งสิ้น
3. พระภิกษุสงฆ์ทุกรูปที่ได้มาประชุมในครั้งนี้ ล้วนแต่เป็นผู้ได้บรรลुพระอรหันต์แล้วทุก ๆ รูป
4. เป็นวันที่พระจันทร์เต็มดวงกำลังเสวยมาฆฤกษ์

ที่มา : กรมวิชาการ. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน พระพุทธศาสนา.

พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549. (หน้า 30 – 31)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเติมคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง (ข้อละ 1 คะแนน)

1. วันมาฆบูชาตรงกับ.....
2. “จาตุรงคสันนิบาต” หมายถึง เหตุการณ์สำคัญ 4 ประการที่เกิดขึ้นในวันมาฆบูชา ประกอบด้วย
 - 1)
 - 2)
 - 3)
 - 4)
3. พระภิกษุที่ได้รับการบวชโดยตรงจากพระพุทธเจ้าเรียกว่า.....
4. พระธรรมที่พระพุทธเจ้าแสดงในวันมาฆบูชาเรียกว่า.....
5. ถ้าปีใดมีเดือน 8 สองครั้ง วันมาฆบูชาจะตรงกับ.....

👉 คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเติมคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

1. วันมาฆบูชาตรงกับ วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
2. “จาตุรงคสันนิบาต” หมายถึง เหตุการณ์สำคัญ 4 ประการที่เกิดขึ้นในวันมาฆบูชา ประกอบด้วย
 - 1) พระสงฆ์ 1,250 รูปมาประชุมกันโดยมิได้นัดหมาย
 - 2) พระสงฆ์ที่มาประชุมกันล้วนเป็นพระสงฆ์ที่พระพุทธเจ้าบวชให้
 - 3) พระสงฆ์ที่มาประชุมกันล้วนเป็นพระอรหันต์
 - 4) พระจันทร์เต็มดวงกำลังเสวยมาฆฤกษ์
3. พระภิกษุที่ได้รับการบวชโดยตรงจากพระพุทธเจ้าเรียกว่า เอหิภิกขุอุปสัมปทา
4. พระธรรมที่พระพุทธเจ้าแสดงในวันมาฆบูชาเรียกว่า โอวาทปาฏิโมกข์
5. ถ้าปีใดมีเดือน 8 สองครั้ง วันมาฆบูชาจะตรงกับ วันเพ็ญ เดือน 4 หรือ วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✕ ลงบนอักษร ก. ข. หรือ ค. หน้าข้อความที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ลงในกระดาษคำตอบ

1. “วันมาฆบูชา” เรียกอีกอย่างหนึ่งตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าวันอะไร
ก. วันพระพุทธเจ้า
ข. วันพระธรรม
ค. วันพระสงฆ์
2. ในวันมาฆบูชามีพระสงฆ์มาประชุมพร้อมกันจำนวนเท่าไร
ก. 1,250 รูป
ข. 1,260 รูป
ค. 1,270 รูป
3. จากข้อ 2 พระสงฆ์ที่มาร่วมนั้นมีคุณสมบัติพิเศษอย่างไร
ก. เป็นพระสงฆ์ที่พระพุทธเจ้าทรงบวชให้
ข. เป็นพระสงฆ์ที่บวชใหม่
ค. เป็นพระสงฆ์ที่อยู่ตามวัดทั่วไป
4. “จาตุรงคสันนิบาต” เกิดขึ้นในวันใด
ก. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8
ข. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
ค. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3

5. “วันมาฆบูชา” ตรงกับวันใด
- ก. ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
 - ข. ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
 - ค. ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8
6. “วันมาฆบูชา” มีความสำคัญต่อชาวพุทธอย่างไร
- ก. เป็นวันที่กำเนิดพุทธสาวก
 - ข. เป็นวันที่จะมีปรากฏการณ์ธรรมชาติ
 - ค. เป็นวันที่ระลึกถึงหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา
7. เหตุการณ์ใดไม่สัมพันธ์กับ “วันมาฆบูชา”
- ก. แสดงโอวาทปาฏิโมกข์
 - ข. ตรัสรู้ริยสัจ 4
 - ค. วันเพ็ญเดือน 3
8. เหตุการณ์ใดไม่ใช่ “จาตุรงคสันนิบาต”
- ก. พระสงฆ์ที่มาประชุมล้วนแต่เป็นพระอรหันต์
 - ข. เป็นพระสงฆ์ที่อยู่ตามวัด
 - ค. พระสงฆ์เหล่านั้นล้วนแต่เป็นพระสงฆ์ที่พระพุทธเจ้าบวชให้
9. “พระอรหันต์” หมายความว่าอย่างไร
- ก. พระสงฆ์ทั่วไป
 - ข. พระสงฆ์ที่พระพุทธเจ้าบวชให้
 - ค. ผู้สำเร็จธรรมพิเศษสูงสุด
10. ข้อใดคือความสำคัญของ “วันมาฆบูชา”
- ก. เป็นวันตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า
 - ข. เป็นวันประสูติของพระพุทธเจ้า
 - ค. เกิดเหตุการณ์จาตุรงคสันนิบาต

ข้อที่	คำตอบที่ถูกต้อง
1	ข. วันพระธรรม
2	ก. 1,250 รูป
3	ก. เป็นพระสงฆ์ที่พระพุทธเจ้าทรงบวชให้
4	ค. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
5	ก. ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
6	ค. เป็นวันที่ระลึกถึงหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา
7	ข. ตรัสรู้ริยสัจ 4
8	ข. เป็นพระสงฆ์ที่อยู่ตามวัด
9	ค. ผู้สำเร็จธรรมพิเศษสูงสุด
10	ค. เกิดเหตุการณ์จาตุรงคสันนิบาต

บรรณานุกรม

ลาวรรณ สกุลกรุณาอารีย์. คู่มือครูชุดปฏิบัติการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร, 2547.

วรพรรณ สังขเวช. Modern สังคมศึกษา ป.3. กรุงเทพฯ : แม็ค, 2551.

วิชาการ, กรม. คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2545.

_____. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2552.

_____. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2552.

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ และคณะ. สื่อการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป.3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2550.

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ(พว.). สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป.3. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ, 2550.

เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. แม่บทมาตรฐานสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป.3. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด, ม.ป.ป..

<http://www.fisho.com/blog/snake/blog.php?id=3573>. สืบค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม 2554.

http://www.tantee.net/board/user/topic_view.php?board=at_nan&bid=1&sid=2. สืบค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม 2554.

